

DE INLEIDING OP HET EVANGELIE VAN LUCAS

Dit liturgisch jaar staat het evangelie van Lucas centraal (af en toe afgewisseld door een andere evangelist). Het bijzondere van dit evangelie is dat het een inleiding bevat waarin Lucas een verantwoording geeft van zijn werkwijze. Deze inleiding horen we aanstaande zondag in de tweede lezing. Het bestaat uit vier regels (Nieuwe Bijbelvertaling):

Nadat reeds velen zich tot taak hebben gesteld om een verslag te schrijven over de gebeurtenissen die zich in ons midden hebben voltrokken, en die ons zijn overgeleverd door degenen die vanaf het begin ooggetuigen zijn geweest en dienaren van het Woord zijn geworden, leek het ook mij goed om alles van de aanvang af nauwkeurig na te gaan en deze gebeurtenissen in ordelijke vorm voor u, hooggeachte Theofilus, op schrift te stellen, om u te overtuigen van de betrouwbaarheid van de zaken waarin u onderricht bent.

Deze inleiding is geschreven volgens de toen gangbare Grieks-Romeinse traditie. Het verschilt daarmee van wat wij tegenwoordig van een geschiedwetenschapper verlangen. Over de feitelijke juistheid en betrouwbaarheid van zijn verhaal zouden we vandaag wel vragen stellen. Maar Lucas wil een geschiedenis schrijven in Bijbelse zin. Dat is te zien aan de stijl die direct na de inleiding volgt. Hier komen verhalen aan bod die in een heel andere stijl zijn geschreven.

In zijn verantwoording legt Lucas uit waarom hij zijn evangelie schrijft. Hij merkt eerst op dat andere schrijvers ook al geprobeerd hebben het leven van Jezus te beschrijven. Deze teksten heeft hij onderzocht en de betrouwbaarheid er van nagegaan. Aan de basis van zijn verhaal ligt een nieuwe 'groep van ooggetuigen en dienaren van het woord'. Onder ooggetuigen verstaat hij mensen die geïnspireerd zijn door de Geest, die zoals hij later in de *Handelingen* (4:20) zal zeggen 'moeten spreken over wat zij gezien en gehoord hebben'. En zien is op zich niet voldoende tenzij iemands ogen zijn geopend zoals bij de Emmaüsgangers (Lucas 24). Lucas draagt zijn evangelie op aan een zekere Theofilus. Wie die Theofilus was is onbekend. De uitdrukking 'hooggeachte' duidt in ieder geval op een hooggeplaatst persoon, mogelijk een welgesteld christen die optrad als beschermheer. Maar het is zeker niet de bedoeling van Lucas geweest dat zijn evangelie beperkt bleef tot deze Theofilus, maar bestemd was voor alle niet-joodse christenen.

(Foto: detail uit het hoogaltaar in onze kerk met de os als symbool voor Lucas)

SV

Uit: Parochieblad St. Andreasparochie nr. 3, 26 januari 2013